

знання, вчитися протягом усього життя. Таке середовище є комплексом явищ, які синергетично впливають на особистість і позитивно позначаються на її розвитку. З технологічного погляду, освітнє середовище може забезпечити учням умови для навчальної діяльності, різноманітної за змістом, вмотивованої, проблемної за способом освоєння діяльності, що в результаті сприятиме формуванню в них універсальних способів навчальної діяльності, ключових компетентностей і сприятиме їхньому професійному самовизначенню [4].

Освітнє середовище включає в себе цільові установки, вимоги до освіти, соціокультурні ресурси, авторські моделі педагогічної діяльності учителів і потенціал педагогічного колективу, нормативно-правові документи, що регулюють відносини у сфері освіти, матеріально-предметну і рекреаційну базу навчального закладу. Усі ці чинники й умови виникають як під впливом соціально-економічних процесів, так і цілеспрямовано створюються в системі освітнього закладу. Водночас передбачається залучення особистості до активної взаємодії з середовищем, яке починається там, де здійснюється взаємодія між суб'єктами навчання, де вони спільно починають його проектувати і будувати як предмет і ресурс своєї спільної діяльності, і де між суб'єктами навчання починають відбуватися певні зв'язки і стосунки.

Освітнє середовище старшої школи визначається відповідним ціннісно-смісловим спрямуванням, орієнтацією на формування ключових, предметних і професійно спрямованих компетентностей молоді, має забезпечити умови для реалізації їх індивідуальної освітньої траєкторії. Загалом, під освітнім середовищем старшої школи ми розуміємо сукупність у спеціальний спосіб організованих психолого-педагогічних умов, що забезпечують якість підготовки в компетентнісному форматі, а саме: навчально-практичну, дослідницьку та проектну активність; соціальну мобільність; готовність до профільного та професійного самовизначення з подальшим самовдосконаленням.

Освітнє середовище формується як відкрита система, яка акумулює в собі цілеспрямовано створювані на єдиних ціннісно-цільових засадах предметні, міжпредметні та метапредметні освітні ситуації [1; 2].

Трубачева Світлана,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України, Україна

Чорноус Оксана,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України, Україна

МУЛЬТИМЕДІЙНА ПІДТРИМКА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА СТАРШОЇ ШКОЛИ

Освітнє середовище навчального закладу розглядається як штучно побудована система, структура і складові якої сприяють досягненню цілей навчально-виховного процесу. Школа і її освітнє середовище формують здатність учнів до самовдосконалення, інтелектуального зростання. Це пов'язується з умінням поповнювати

Значну роль у цьому процесі відіграють мультимедійні технології. Під мультимедіа розуміють таке дидактичне полісередовище, в якому подається навчальна інформація в естетично оформленому інтерактивному вигляді з інтеграцією звукової і візуальної модальностей, що позитивно впливає на ефективний перебіг перцептивно-мнемічних процесів і сприяє формуванню та розвитку компетентностей особистості. У зв'язку з цим актуальним є визначення дидактичних особливостей цих технологій у підвищенні ефективності освітнього середовища навчального закладу.

Дидактична значущість процесів мультимедіа-візуалізації проявляється передусім у реалізації принципу наочності на якісно новому рівні. Зокрема, створення дидактичної комп'ютерної моделі на базі реального навчального експерименту дає можливість створити більш прогресивне відтворювальне середовище, в якому саме відображення навчального об'єкта, його наочне інтерактивне моделювання, графічне представлення, гіперархітектура забезпечують повною мірою як глибину висвітлення явища або процесу, так і врахування особистісно-орієнтованого розвиваючого характеру навчання.

Мультимедіа властива більша інформаційна щільність, поєднання понятійного і наочного, що органічно залучає до процесу пізнання одночасно вербальне та образне мислення. Наявність гіперпосилань, комп'ютерних динамічних анімацій, історичної довідки, фрагментів відеодемонстрацій натурного експерименту та комп'ютерних моделей підвищує ефективність вивчення значного за обсягом навчального матеріалу, підвищує щільність його подання [3].

Переваги, пов'язані із застосуванням мультимедійних технологій в освітньому середовищі, дають змогу підвищити ефективність як діяльності педагога, так і самих учнів за рахунок низки чинників: процес навчання охоплює всіх учнів, їх поведінка при цьому контролюється педагогом і одночасниками; підвищення інтересу до навчання знижує стресові реакції; розвиваються елементи творчості і самоаналізу; включаються додаткові резерви особистості; підвищується мотивація учнів до успішної діяльності.

Учень прагне знайти нові грані у того чи іншого явища, переосмислити поняття з урахуванням власного досвіду та ситуації. Розвивається продуктивна, активно-пошукова діяльність, мислення.

Отже, реалізації завдань старшої школи значною мірою сприятиме посилення мультимедійної підтримки в процесі організації освітнього середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Трубачева, С. Е. Формування навчальних компетентностей в умовах професійно зорієнтованого освітнього середовища навчального закладу / С. Е. Трубачева, С. І. Трубачев // Педагогіка: традиції и інновації: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 17–18 груд. 2017 р.) – Херсон : Вид. дім «Гельветика», 2017. – Т. 2. – № IV. – С. 105–108.
2. Трубачева, С. Мультимедійна візуалізація у реалізації метапредметних технологій профільного навчання / Світлана Трубачева, Оксана Чорноус // Дидактика : теорія і практика : зб. наук. праць / [за наук. ред. д-ра пед. наук Г. О. Васьківської]. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – С. 64–70.
3. Чорноус, О. Дидактичні особливості мультимедійних технологій в освітньому середовищі / Оксана Чорноус // Модернізація освітнього середовища: проблеми та перспективи : матер. Першої Міжнар. інтернет-конф. (м. Умань, 6 квіт., 2017 р.) – Folia Comeniana: Вісник Польсько-української наук.-дослід. лабораторії психодідактики імені Я. А. Коменського / гол. ред. І. І. Осадченко. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2017. – Ч. 1. – С. 84–86.
4. Фундаменталізація змісту освіти у старшій школі: теорія і практика : колективна монографія / [авт. кол.: Г. О. Васьківська, В. І. Кизенко, С. Е. Трубачева, С. П. Бондар, Л. А. Липова, О. В. Барановська, С. В. Косянчук, Н. В. Захарчук] ; за наук. ред. д-ра пед. наук Г. О. Васьківської. – К. : Пед. думка, 2015. – 288 с.